

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Факультет іноземної філології
та соціальних комунікацій

XI

**ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ**

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

25-26 квітня 2024 року

Матеріали

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

**СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО
СУСПІЛЬСТВА**

**МАТЕРІАЛИ ХІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ,
ВИКЛАДАЧІВ ТА СПІВРОБІТНИКІВ**

(Суми, 25-26 квітня 2024 року)

Суми, 2024

С-70 Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства:

Матеріали одинадцятої Всеукраїнської наукової конференції студентів, аспірантів, викладачів та співробітників (Суми, 25–26 квітня 2024 р.)

/ уклад. М. М. Набок. Суми : Сумський державний університет, 2024.

300 с.

До збірника увійшли наукові матеріали, присвячені актуальним проблемам сучасного перекладу, етнолінгвістики, стилістики, методики та методології сучасних мовознавчих та літературознавчих дисциплін. Складовою збірника є наукові розвідки з питань релігії та культури, соціальних і міжкультурних комунікацій, психологічної теорії та практики, соціологічних досліджень.

Для викладачів закладів вищої освіти, аспірантів, студентів, учителів загальноосвітніх шкіл, гімназій, ліцеїв та коледжів, усіх, хто цікавиться питаннями соціогуманітарного напрямку.

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Ольга Шуменко,

канд. філол. наук

доцент кафедри германської філології Сумського державного університету

Аліна Сердюк,

студентка Сумського державного університету

СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ КОМЕДІЙНИХ ФІЛЬМОНІМІВ

Метою розвідки є виокремлення структурних особливостей перекладу англомовних комедійних фільмонімів.

Завдання дослідження полягає в аналізі перекладів англомовних комедійних фільмонімів, які вийшли в прокат протягом 2023-го року; виокремленні основних структурних моделей відтворення українською мовою англомовних фільмонімів; дослідженні факторів впливу на вибір структурної моделі перекладу фільмоніма.

Практичне значення одержаних результатів полягає у подальшому їх використанні в галузі перекладознавства для покращення якості відтворення українською мовою англомовних комедійних фільмонімів, а також для розробки методичних рекомендацій для перекладачів.

У формуванні першого враження цільової аудиторії важливу роль відіграє назва кінострічки, або фільмонім. Її завдання не лише розкрити жанр та ключову ідею фільму, а й зацікавити глядача, змусивши його переглянути стрічку. Іншими словами назва кінопродукту знайомить аудиторію безпосередньо з фільмом, слугуючи ключем до успішності та упізнаваності кінострічки [3].

Фільмонім – це не лише назва фільму, це також відображення бренду кінокомпанії. Тому, важливу роль у відтворенні назв кінострічок грає структурна відповідність, оскільки наявність спільних структурних елементів у назвах франшиз чи серій фільмів впливають на розпізнаваність бренду, закарбовуючи його у пам'яті цільової аудиторії [1].

Основою нашого дослідження стали особливості відтворення українською мовою назв англomовних комедій, які вийшли в прокат протягом 2023-го року, наявних у кінобазі українського вебсайту *Kino-teatr.ua*, що є кінопорталом України [2]. Проаналізувавши переклади англomовних комедійних фільмонімів за кількістю компонентів, можна виокремити однокомпонентні конструкції відтворені однокомпонентними відповідниками (*Barbie – Барбі, Elemental – Стухії, Migration – Перелім, Renfield – Ренфілд, Freelance – Фрілансер, Saltburn – Солтберн, Nimona – Німона, Leo – Лео, Paint – Живопис, Bottoms – Невдахи, Champions – Чемпіони, Jules – Джулс, Problemista – Проблеміста, Poison – Отрута, Scrapper – Забіяка, Frasier – Фрейзер*) та двокомпонентними відповідниками (*Strays – Кудлаті перці, Ghosted – Небезпечне побачення, Wildflower – Дука квітка*), двокомпонентні конструкції відтворені двокомпонентними відповідниками (*Shotgun Wedding – Нестримне весілля, Love Again – Знову любов, Poor Things – Бідолашні створіння, Dumb Money – Шалені гроші, Role Play – Рольові ігри, Sick Girl – Шалені дівчата, Family Switch – Родинний обмін, Old Dads – Літні татусі, American Fiction – Американське читиво, Dream Scenario – Сценарій сну, Good Grief – Солодка скорбота, Helen's Dead – Гелен мертва, Totally Killer – Абсолютний вбивця, Dancing Queen – Королева танцю, Rye Lane – Житній провулок, Theater Camp – Театральний табір, Bad Behaviour – Погана поведінка, Hit Man – Найманий вбивця, Mrs. Davis – Місіс Девіс, Twisted Metal – Покручений метал*).

Також зустрічаються двоскладові фільмоніми відтворені однокомпонентними відповідниками, що зумовленого наявністю неперекладного українською мовою означуваного артикля *the* в оригінальних назвах кінострічок (*The Holdovers – Залишені, The Adults – Дорослі, The Machine – Машина, The Inventor – Винахідник, The List – Список, The Swan – Лебідь*), та трикомпонентними відповідниками (*Haunted Mansion – Маєток з привидами, Hidden Strike – Місія на двох, Joy Ride – Check-in у халену, You People – Ваші і наші, Fool's Paradise – Рай для дурня, Animal Control – Контроль за тваринами*), що здебільшого зумовлено використанням у перекладах додаткових

прийменникових частин, таких, як «з», «на», «у», «для», «за», щоб деталізувати назви кінострічок та надати аудиторії чіткіше розуміння щодо сюжету фільмів.

Окрім цього, можна виокремити групу трикомпонентних фільмонімів ідентично відтворених за кількістю компонентів (*Anyone But You – Люблю тебе ненавидіти*, *Next Goal Wins – Наступний гол – переможний*, *Beau Is Afraid – Усі страхи Бо*, *Murder Mystery 2 – Загадкове вбивство 2*, *Candy Cane Lane – Кенді Кейн Лейн*, *Life Upside Down – Життя догори ногами*, *Happiness for Beginners – Щастя для початківців*, *What Happens Later – Що стається пізніше*, *My Happy Ending – Мій щасливий фінал*, *Riddle of Fire – Загадка про вогонь*, *80 for Brady – 80 для Брейді*, *They Cloned Tyrone – Вони клонували Тайрона*, *Wicked Little Letters – Злісні маленькі листи*); відтворених однокомпонентними (*Rally Road Racers – Звіротачки*, *The Rat Catcher – Щуролов*) та двокомпонентними відповідниками (*No Hard Feelings – Без образ*, *About My Father – Татусів уїкенд*, *Maybe I Do – Можливо, так*, *The Family Plan – Сімейний план*, *The Great Escaper – Великий утікач*, *The Pod Generation – Репродукція майбутнього*, *The Christmas Classic – Різдвяна пригода*, *The Other Zoey – Інша Зої*, *A Family Affair – Сімейна справа*, *The Retirement Plan – Пенсійний план*, *The Donor Party – Вечірка донорів*, *The Miracle Club – Клуб Чудес*), які здебільшого мають два елементи у своїй структурі через наявність в англійському варіанту фільмонімів неозначеного та означеного артиклів та невідтворюваність їх в українському перекладі.

До того ж можна виокремити групу багатокомпонентних фільмонімів, які мають у складі чотири та більше складників. Багатокомпонентні назви англомовних комедійних кінострічок відтворені різними способами, а саме такою ж кількістю компонентів в українському варіанті перекладу (*The Super Mario Bros. Movie – Брати Супер Маріо в кіно*, *Ruby Gillman, Teenage Kraken – Кракен-дівча на ім'я Рубі*, *Red, White & Royal Blue – Червоний, білий та королівський синій*, *She Came to Me – Вона прийшла до мене*, *We Have a Ghost – У нас є привид*, *You Hurt My Feelings – Ти поранив мої почуття*, *Dashing Through the Snow – Мчимо ми крізь сніг*, *Sometimes I Think About Dying – Іноді я думаю про смерть*, *Nandor Fodor and the Talking Mongoose – Нандор Фодор і мангуст, що*

говорить), з меншою кількістю компонентів (*How to Fall in Love by Christmas – Як закохатися до Різдва*, *Heroes of the Golden Masks – Герої золотих масок*, *Richard the Stork and the Mystery of the Great Jewel – Пташиний ульот 2*, *The Wonderful Story of Henry Sugar – Чудова історія Генрі Шугара*, *The Re-Education of Molly Singer – Перевиховання Моллі Сінгер*, *A Little White Lie – Маленька невинна брехня*, *Somebody I Used to Know – Хтось, кого я знала*, *A Tourist's Guide to Love – Маршрут до кохання*, *Based on a True Story – Засновано на реальних подіях*), щоб не обтяжувати додатковими елементами назви, які й без того є довгими, а також уникнути надмірної описовості за допомогою таких перекладацьких прийомів, як спрощення (*My Big Fat Greek Wedding 3 – Моє велике грецьке весілля 3*) та вилучення слів (*Guardians of the Galaxy Vol. 3 – Вартові Галактики 3*), або навпаки відтворення більшою кількістю компонентів, щоб конкретизувати назву за допомогою додавання прийменників або сполучників (*Your Place or Mine – До тебе чи до мене*, *Vacation Friends 2 – Друзі по відпустці 2*, *The Magician's Elephant – Як слониха впала з неба*).

Досліджуючи структурні особливості відтворення англомовних фільмонімів українською мовою, окрім вищезазначених, було помічено відтворення окличного речення окличним (*Shazam! Fury of the Gods – Шазам! Лють Богів*) та питального речення питальним (*Are You There God? It's Me, Margaret – Ти тут, Боже? Це я, Маргарет*). Також було виокремлено групу ідентично відтворених українською мовою фільмонімів з елементом уточнення, який досягається за допомогою використання двокрапки (*Dungeons & Dragons: Honor Among Thieves – Підземелля і дракони: Честь злодіїв*, *PAW Patrol: The Mighty Movie – Щенячий патруль: Мегакіно*, *Teenage Mutant Ninja Turtles: Mutant Mayhem – Підлітки-мутанти Черепашки-ніндзя: Погром мутантів*, *Kung Fury: The Movie – Кунг Ф'юрі: Фільм*, *Chicken Run: Dawn of the Nugget – Втеча з курника: Світанок наггетсів*, *Book Club: The Next Chapter – Книжковий клуб: Наступний розділ*, *Spy Kids: Armageddon – Діти шпигунів: Армагеддон*, *Community: The Movie – Спільнота: Фільм*). Окрім того, були виявлені повні графічні відтворення назв кінострічок (*Maggie Moore(s) – Мері Мур(у)*, *BlackBerry*

– БлекБеррі, LaRoy – ЛаРой), а також відтворення парцеляційної конструкції (*Best. Christmas. Ever – Найкраще. Різдво. У житті!*).

Отже, у перекладах досліджуваних фільмонімів переважають структурні моделі з одним, двома та трьома елементами у складі, проте зустрічаються й багатокомпонентні назви, які налічують чотири та більше компонентів. Для збереження лаконічності та семантичної прозорості деякі назви кінострічок були передані за допомогою графічного відтворення, використання ідентичних пунктуаційних знаків та парцеляційних конструкцій. Однак зустрічалися фільмоніми, які були локалізовані за допомогою додавання чи зменшення кількості елементів через синтаксичні та граматичні відмінності мов.

Список використаних джерел:

1. Шитик Л. В., Юлдашева Л. П. Тактики перекладу англомовних назв фільмів українською мовою. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філологічні науки*. 2022. № 98. С. 207–216.
2. Кінопортал KINO-TEATR.UA. URL: <https://kino-teatr.ua/uk/> (дата звернення: 04.04.2024).
3. Xu L. A Brief Analysis of English Film Title Translation from the Perspective of the Strategies of Domestication and Foreignization. *Journal of Education and Educational Research*. 2024. Vol. 7, no. 2. P. 177–182.